

Bruselj, 30. november 2023
(OR. en)

15989/23

AGRI 744
AGRILEG 310
AGRIFIN 145
AGRISTR 66
AGRIORG 138

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	POK/Svet
Zadeva:	Pregled prvega leta izvajanja strateških načrtov SKP – <i>informacije predsedstva</i>

V okviru priprav na zasedanje Sveta za kmetijstvo in ribištvo 10. in 11. decembra 2023 vam v prilogi pošiljamo dopis predsedstva o prvem letu izvajanja nove SKP.

Pregled prvega leta izvajanja strateških načrtov SKP

Evropski parlament in Svet sta leta 2021 po več kot treh letih pogajanj na podlagi predloga Komisije za reformo SKP, zlasti z Uredbo (EU) 2021/2115, dosegla dogovor.

Komisija je v letu 2022 preučevala predloge strateških načrtov, ki so jih predložile države članice, pri čemer so bili spremenjeni in so bili dokončno odobreni za uporabo s 1. januarjem 2023.

Leto 2023 se končuje in ustrezno je, da si vzamemo čas za razmislek o reformi, ki smo jo izvedli, izkušnjah, pridobljenih v tem prvem letu izvajanja, in prihodnosti, s katero se soočamo v prihodnjem letu in pozneje.

Izvajanje ni minilo brez težav. Prvič, težav, neločljivo povezanih z reformo, ki je vključevala pomembne inovacije ter v okviru katere je bilo malo časa za njihov prenos v nacionalno zakonodajo in za njihovo razširjanje med potencialnimi upravičenci. Poleg teh okoliščin, ki so bile že upoštevane, pa so bile zapletene tudi razmere na trgu, in sicer z visokimi vhodnimi cenami, veliko nestanovitnostjo in negotovostjo prodajnih cen, ter težke vremenske razmere, zlasti suša, ki se je razširila na velik del EU, skupaj z drugimi nevšečnostmi. Nazadnje, inflacija, ki jo doživljamo v EU, v praksi pomeni zmanjšanje dohodkovne podpore, ki jo zagotavljajo neposredne pomoči SKP.

Nedavno smo prejeli poročilo Komisije (objavljeno 24. novembra 2023), v katerem je navedeno, kako odobreni načrti prispevajo k specifičnim ciljem SKP in na splošno pomenijo preskok v okoljskih ambicijah te politike, kot ga še nismo videli. V poročilu so izpostavljeni tudi nekateri vidiki, ki bi jih bilo treba skrbno spremljati, da bi jih med izvajanjem izboljšali. V njem je obravnavano tudi, da SKP ne more biti edini instrument za odzivanje na različne potrebe in da je treba uporabiti druge vire financiranja.

Poleg tega smo ob koncu švedskega predsedovanja in v teh šestih mesecih španskega predsedovanja uspeli izmenjati mnenja o izvajanju v tem prvem letu. Dejansko smo na septembrskem sestanku, ki ga je sklicala Komisija, in nato na seji POK 14. novembra lahko videli, kako se tisto, kar je bilo načrtovano, izvaja, vendar ne brez težav. Zato smo bližje temu, da vidimo, kako se potrebe, na katere naj bi se načrti odzivali, zadovoljujejo z uporabo sredstev SKP.

Tudi na seji POK 9. oktobra smo lahko pokazali, kako izvajanje tako obsežne reforme s tako celovitimi načrti, kakršni so bili odobreni, zahteva več prilagoditev, da se zajamči doseganje njenih ciljev in zagotovi, da imajo lahko končni prejemniki ukrepov koristi od načrtovanih intervencij. Države članice so Komisiji izrazile svoje pomisleke glede izredne kompleksnosti prvih izkušenj s spremembo načrtov. Komisija se je seznanila in v zadnjih mesecih ukvarjala s tem vprašanjem ter je nedavno predstavila načine za poenostavitev tega procesa.

Nazadnje so se direktorji in direktorice strateških načrtov SKP 29. in 30. novembra sestali v Madridu ter izmenjali mnenja ne le o teh vidikih, temveč tudi o pomenu ocenjevanja načrtov in z njimi naše politike. Ocenjevanje je izjemno pomemben postopek za zagotavljanje informacij oblikovalcem politik, pa tudi za to, da se upravičencem pokaže, kaj je bilo doseženo s prizadevanji, za katere smo zaprosili pri oblikovanju zahtev v zvezi z različnimi intervencijami, s čimer se družba obvešča o tem, kaj SKP prinaša v zameno za davke, s katerimi jo financira.

To sta bila torej intenzivna šestmesečni razmislek in izmenjava mnenj, ki nam omogočata pregled reforme: slednja ustreza opredeljenim ciljem in potrebam; načrti, sicer ne brez težav, delujejo in se bodo odzivali na specifične potrebe vsake države članice. Reforma je bila daljnosežna, kar je pomenilo zelo pomembno spremembo za naše kmete in kmetice, ki so bili pogosto zmedeni, saj so bile razmere še posebej zapletene. To reformo je treba zakoreniniti in vsa naša prizadevanja usmeriti v njeno pravilno izvajanje ter merjenje in ocenjevanje njenih rezultatov.

Naše kmetije si v podporo zaslužijo tudi sporočilo stabilnosti: morale so se prilagoditi velikim spremembam. Zdaj, ko je do tega prišlo, potrebujemo stabilna leta politike za njeno utrditev, da bi kmetije lahko poglobile vse priložnosti, ki jim jih ponujajo načrti. Panoga potrebuje sporočilo stabilnosti, pa tudi odločnosti glede nečesa, o čemer je Svet v preteklosti že razpravljal: od naših kmetov in kmetic ne moremo več zahtevati nadaljnjih prizadevanj, ki jih ne spremlja dodatna podpora.

Predsedstvo želi ob upoštevanju navedene analize pridobiti oceno ministrov in ministric o naslednjih vprašanjih:

1. Ali se strinjate s to oceno in ali obstajajo morebitni vidiki, ki bi jih glede na izkušnje v vaši državi želeli poudariti, opredeliti ali popraviti?
2. Ali menite, da obstajajo drugi elementi, ki bi jih morali prav tako upoštevati pri tej oceni?
